

INSTITUTIONS DAAT MENAHEM - JÉRUSALEM

מוסדות דעת מנחם-ירושלים (ע"ר)

עיה"ק ירושלים ת"ו, א' בתמוז התשע"ח,

לכ' ר' , שלום וברכה!

להלן המסקנות בנוגע לשאלתך אודות מכירת בית לנכרי בארץ הקודש.
רבותינו הראשונים והאחרונים נחלקו בשאלה: האם מכירת בית האסורה בארץ ישראל, משום בל תחנם (ודרשו ע"ז חז"ל: לא תחנם – לא תתן להם חניה בקרקע) הינה רק לנכרי העובד עבודה זרה, או שלכל נכרי. וכן נחלקו לגבי ההתייחסות לישמעאלים ולנוצרים.
למסקנה:

- קיים פסק דין החתום על ידי הרבנים קנייבסקי, שטיינמן, גולדברג וקרליץ – האוסר כל מכירת בית לנכרי בארץ ישראל, ללא הבחנה באם הנוכרי עובד או לא עבודה זרה. בשנת תשע"א יצא מכתב חריף החתום על יד 50 רבני ערים האוסר בתכלית כל מכירת בית ואפילו השכרת בית לנכרי בארץ הקודש, והמטיל נדוי על העובר על הפסק! (מצורף להלן).

- הרב חיים דוד הלוי, לאידך, מתיר מכירת בית לנוצרים ולישמעאלים בארץ הקודש, כיום – לדעתו אלו אינם עובדי עבודה זרה, והאיסור מתייחס רק לעע"ז (ע' שו"ת עשה לך רב ח"ד, א; ח"ח, סח ו- ח"ט, ל).

- הרבי וכן הרב משה פיינשטיין אוסרים כל מכירת בית לנכרי גם כיום, כאשר הבית ממוקם בשכונה יהודית, וזאת אפילו בחוץ לארץ.

- **כאשר מכירת בית אסורה, קיים באותה מידה איסור לתווך בעיסקה, משום "לפני עור לא תתן מכשול".**

למסקנה:

אם הבית נמצא בשכונה יהודית אין כל היתר לתווך בעיסקה, ויש להפיל את העסקה. אחרת, בארץ ישראל, מאוד רצוי למשוך את ידך מעיסקה זו ולנסות לתרפדה, וזאת גם אם התחייבת כלפי המוכר, כי אין אפשרות להתנות על מה שכתוב בתורה. רק בשעת הדחק גדולה נראה לי שאפשר יהיה לסמוך על פסקו של הרב חיים דוד הלוי, וגם זאת בדוחק גדול ואם לא מדובר בשכונה יהודית, בעיקר לאור דעת הרבי הידועה נגד סמיכה על היתר עיסקה בשמיטה, שהבעיה המרכזית שם היא מכירת קרקע לגוי, על אף שאין זה אלא הערמה שענינה דוקא לחזק את אחיזתנו בארץ הקודש!

ואת הפרנסה ישלח ה' בשפע בכפלי כפליים!!

בכבוד רב,

שאול סילם

DAAT MENAHEM - JÉRUSALEM

גילוי דעת

במענה לשאלת רבים הננו משיבים שאסור מהתורה למכור בית או שדה בארץ ישראל לנכרי. כדברי הרמב"ם: "...שנאמר 'וְלֹא תִתְּנֶנּוּ' (דברים ז ב). - לא תיתן להם חניה בקרקע שאם לא יהיה להן קרקע ישיבתן ישיבת עראי היא..." (הלכות ע"ז; י, ד). והזהירה עליו התורה כמה וכמה פעמים שהוא גורם רעות ומחטיא את הרבים בנישואי תערובת שנאמר: "כִּי יִסִּיר אֶת בְּנֵי מִצְרָיִם" (דברים ז ד). שזה חילול קודש השם (רמב"ם א"ב יב ו) ומחטיא את הרבים באיסורים אחרים כמו שהזהירה תורה: "לֹא יָשְׁבוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן כִּי יִחְטְאוּ אֶתְכֶם לַיהוָה" (שמות כג לג). ועוון המכירה והמשלשל ממנו, הכל תלוי בצוואר המוכרים, רחמנא ליצלן.

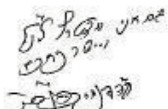
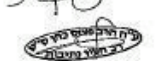
ועוד רעה על רעה, שהמוכר או המשכיר להם דירה באזור שגרים בו יהודים גורם נזק גדול לשכניו, ומתקיים בהם: "וְנָצַרְתְּ אֶתְכֶם עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ" (במדבר לג נה). באשר דרך חייהם שונה מן היהודים, ומהם יש שצוררים לנו ויורדים לחיינו עד כדי סכנת נפשות כמו שהתפרסם כמה וכמה פעמים. ואפילו בחו"ל אסרו למכור להם בתוך שכונת היהודים מטעם זה, ומכל שכן בארץ ישראל כמבואר בשולחן ערוך (יו"ד קנא) שזה איסור גם בין אדם לחברו וגם בין אדם למקום.

ומן המפורסמות הוא שבעקבות מכירה או השכרת דירה אחת יורד מחיר כל דירות השכנים אפילו כשהקונים והשוכרים נחמדים בתחילה. וזה המוכר והמשכיר הראשון גורם לשכניו הפסד גדול ועונו גדול מנשוא. ומי התיר לו? וגורם לאחרים למכור רכושם אחריו, לברוח מהמקום. וגם המוכרים אחריו לנכרים, גם הם מגדילים עוון חמור זה שתלוי בצוואר כולם.

ואם הנכרי הזה אֵלֶם ומציק לשכניו, כבר התבאר בשולחן ערוך שכל מי שמוכר לו חייב נידוי!! עד שיסלק הנזק אפילו בדמים מרובים. (יו"ד שלד מג). ובימינו אין אנו מנדין, כידוע, באשר חומרת הנידוי גדולה. אמנם חובה על שכניו ומכריו של המוכר והמשכיר הזה להתרות בו ולהזהירו, בתחילה ביחיד ואחר כך רשות בידם לפרסמו ברבים. להתרחק ממנו, למנוע מסחר איתו, לא להעלותו לתורה וכד' עד שיחזור בו מהיזק רבים זה. והשומע לנו ישכון בטח. אמן כן יהי רצון.

חתימות הרבנים שליט"א מופיעות לפי סדר הערים.

הרב הראשי לנתיבות
הרב פנחס כהן
שליט"א

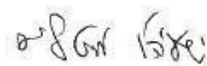
הרב הראשי לנשר
הרב שמעון אלמליח
שליט"א

הרב הראשי לנצרת
עילית
הרב ישעיהו הרצל
שליט"א

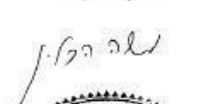
הרב הראשי לנהריה
הרב ישעיהו מייטליס
שליט"א

הרב הראשי למעלות
הרב יצחק ועקנין
שליט"א

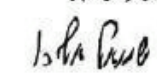

הרב הראשי לקרית
גת
הרב משה הבלין
שליט"א

הרב הראשי לקצרין
הרב יוסף לוי שליט"א

הרב הראשי לצפת
הרב שמואל אליהו
שליט"א

הרב הראשי לפרדס
חנה
הרב דוד צדקה
שליט"א

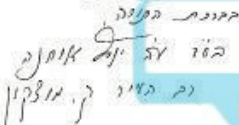
הרב הראשי לעפולה
הרב שמואל דוד
שליט"א

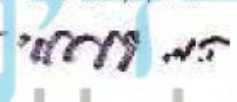

הרב הראשי לקרית
ארבע-חברון
הרב דב ליאור
שליט"א

הרב הראשי לקרית
מוצקין
הרב יוסף אוחנה
שליט"א

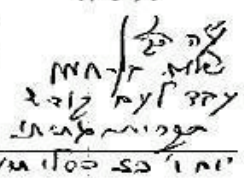
הרב הראשי לקרית
מוצקין
הרב דוד מאיר
דרוקמן שליט"א

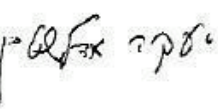
הרב הראשי לקרית
ים
הרב יוסף אברקי
שליט"א

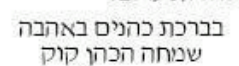
הרב הראשי קרית גת
הרב שלמה בן חמו
שליט"א

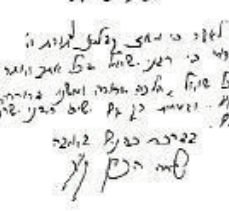
הרב הראשי לרמת
השרון
הרב יעקב אדלשטיין
שליט"א

הרב הראשי לרמת
השרון
הרב שמחה הכהן קוק
שליט"א

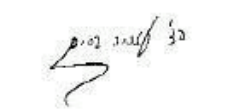
הרב הראשי לראשון
לציון
הרב דוד וולפא
שליט"א

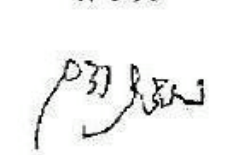
הרב הראשי לראשון
לציון
הרב דוד וולפא
שליט"א

הרב הראשי לראש
העין
הרב בסיס עזריה
שליט"א

הרב הראשי לשדרות
הרב דוד בר חן
שליט"א

הרב הראשי לרעננה
הרב יצחק פרץ
שליט"א

